

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/194/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714201412
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8714201412.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti žalovanému M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/X, A., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, Košice, o zaplatenie 526,20 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad z 20.02.2015 č.k. 17C/282/2014-41 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy právneho zastúpenia vo výške 85,80 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žaloba nie je dôvodná. Mal za preukázané, že účastníci uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere, žalobca zosplatnil úver, požaduje vrátiť nezaplatenú časť úveru vo výške 526,20 Eur s prísl.. Žalovaný zaplatil žalobcovi celkovo sumu 2.923,20 Eur, keď úver bol poskytnutý vo výške 1.095,40 Eur. Žalovaný vrátil žalobcovi sumu vysoko prevyšujúcu poskytnutú istinu a žaloba dôvodná nemôže byť vzhľadom na to, že pokiaľ žalovaná suma obsahovala nárok na zaplatenie úroku podľa zmluvy, je potrebné vzťah účastníkov posudzovať podľa práva spotrebiteľského. Úrok vo výške 68,85 % vyplývajúci zo zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru k žalobe, uplatnený je v rozpore s touto právnou úpravou a dojednaná výška úroku je neprimerane vysoká. Takéto dojednanie o úrokoch odporuje dobrým mravom a je v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka, preto ide o absolútne neplatné zmluvné dojednanie. Úver v zmysle § 4 ods. 3, 4 zákona č. 258/2001 Zb. je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovanému neboli trovy priznané, pretože tieto trovy mu nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnil. Súd prvého stupňa priznával náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného s tým, že žalovaný mal v konaní plný úspech. Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka predstavujú odmenu za dva úkony právnej pomoci po 34,86 Eur, 2x režijný paušál po 8,04 Eur, spolu vo výške 85,80 Eur.

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zmeniť tak, aby vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia. Žalobca napáda rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré neobsahuje žiadne zdôvodnenie účelnosti trov

právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Podotýka, že týmto nenapáda otázku samotného právneho zastúpenia ako takého, ale účelnosť nákladov na toto zastúpenie a nepreskúmateľnosť aplikácie zákonného ustanovenia, na základe ktorého súd rozhodol o povinnosti k náhrade trov konania. Z napadnutého rozsudku nevyplýva spôsob akým súd vyhodnotil kritérium účelnosti ohľadom rozhodnutia o náhrade trov konania. Otázka účelnosti vstupu vedľajšieho účastníka je odlišná od účelnosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Ten má svoj predmet činnosti vykonávať sám. Vedľajší účastník na strane žalovaného sa deklaruje ako subjekt na ochranu spotrebiteľa a práve vďaka tomu mu právna úprava priznáva osobitné postavenie spomedzi subjektov rovnakej právnej formy. Bežné občianske združenie, ktoré si do predmetu svojej činnosti nedá ochranu spotrebiteľa totiž nemôže vstupovať do konania ako vedľajší účastník inak, ako by pri splnení podmienky právneho záujmu na výsledku konania. Osobitosť združení na ochranu spotrebiteľa spočíva v tom, že sa mu na základe a v súvislosti s jeho činnosťou priznávajú aj osobitné práva a postavenie. Ak už raz zákonodarca priznal nejakému subjektu určité osobitné postavenie aj vo vzťahu k súdnemu konaniu, potom vychádzal z logického predpokladu, že tento subjekt bude odborne, personálne a materiálne pripravený na vykonávanie svojej činnosti. V opačnom prípade by bolo nelogické, aby osobitné postavenie sa priznávalo subjektu, ktorý nie je schopný a spôsobilý realizovať svoju činnosť. Predloženie podania vedľajším účastníkom je zhodné ako predkladá v iných veciach. Vedľajší účastník namiesto toho, aby zastupoval spotrebiteľa, aby vystupoval prostredníctvom svojich odborne vyškolených zamestnancov a členov, vstupuje do konania vždy už zastúpené právnym zástupcom, a to pravidelne vo všetkých konaniach a bez výnimky. Takéto združenia vstupujú do konania vždy zastúpené zástupcom, aj keď o obsahu konania nemajú žiadnu predstavu. V tomto prípade vedľajší účastník svojim postupom jednoznačne splnil uvedený štandardný postup takýchto združení. Procesná úprava teda v tomto prípade nebola využitá k účelu, pre ktorú bola prijatá. Odôvodnené právne zastupovanie môže byť na mieste len v mimoriadne obtiažnych právnych veciach. V opačnom prípade, kam patrí aj zastupovanie šablónovitým spôsobom a predkladanie formulárových podaní, ide o zneužívanie zákona, pretože samotné združenie nie je zamerané na vykonávanie svojej činnosti. Rozhodnutie o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka je nedôvodné a nezákonné. Tento subjekt ani nemá procesné postavenie vedľajšieho účastníka. Poukazuje v tejto súvislosti na právnu úpravu stanovenú zákonom č. 353/2014 Zb.. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Vedľajší účastník navrhol rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Zdôraznil, že vedľajší účastník je riadnym účastníkom, teda v súlade s článkom 47 ods. 2 Ústavy SR a Občianskym súdnym poriadkom má právo vždy si zvoliť na zastupovanie advokáta od začiatku konania, nie iba podľa náročnosti prípadu. Ak by mal súd prijať argumentáciu žalobcu, tak potom vzhľadom na jeho nepochybne profesionálne vymáhanie pohľadávok by sa to isté pravidlo malo aplikovať aj na neho a aj na úkony právneho zástupcu žalobcu, keďže návrhy z jeho strany sú podávané hromadne a rutinne a tiež vzniknuté trovy by mali byť posúdené ako neúčelné.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie dôvodné nie je.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávanie úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. v znení platnom do 31.12.2014, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa §93 ods. 4 citovaného zákona, v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, v priebehu prvostupňového konania vedľajší účastník vstúpil do tohto konania doručením oznámenia o vstupe dňa 07.05.2014. Vedľajší účastník vstúpil do konania v súlade s § 93 ods. 2 O.s.p. v znení platnom do 31.12.2014 s tým, že podľa § 93 ods. 4 citovaného zákona má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom každý z nich koná iba sám za seba. Je tiež nepochybné, že vedľajší účastník v ďalšom písomnom podaní (22.05.2014) poukazoval na neprijateľné zmluvné podmienky obsiahnuté v účastníkmi uzatvorenej zmluve o revolvingovom úvere, zdôrazňoval, že žalobca poskytol peňažné prostriedky žalovanému na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy, preto má nárok len na vrátenie požičanej istiny bez úrokov a poplatkov. Požadované neprimerané vysoké úroky kvalifikoval vedľajší účastník za dojednané v rozpore s dobrými mravmi s tým, že v tejto časti zmluva o úvere nemôže byť platným právnym úkonom.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka tak nepochybne v tomto konaní súvisela s ochranou žalovaného ako spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov. Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno popierať aj jeho sankčnú povahu (do pozornosti uznesenie NS SR sp. zn. 7Mcd0 /4/2010).

Vedľajší účastník vstúpil do tohto konania a svojimi vyjadreniami sa sústredil na zbavenie spotrebiteľa účinkov neprijateľných, a preto neplatných zmluvných podmienok. Prezentovaná ochrana žalovaného zo strany vedľajšieho účastníka bola opodstatnená a súd prvého stupňa napokon žalobu ako nedôvodnú aj s prihliadnutím na argumentáciu vedľajšieho účastníka zamietol.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 137 explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Podľa dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi, napr. zákon č. 365/2004 Zb. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou, zákon č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Zb. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb.“

Občiansky súdny poriadok ďalej v ustanovení § 24 a nasledujúcich umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť aj advokát. Zákon vo svojich ustanoveniach nevyklučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa v tom zmysle, že vedľajšiemu účastníkovi patrí náhrada trov konania s ohľadom na výsledok rozhodnutia o veci samej vo vzťahu medzi účastníkmi konania. Vedľajší účastník, ako bolo vyššie spomínané, dôvodne namietal opodstatnenosť nároku uplatneného zo strany žalobcu podanou žalobou a vo vzťahu k tomu sa aj prejavilo konanie vedľajšieho účastníka, ktorý bránil žalovaného pred požiadavkami žalobcu, keď tieto nároky uplatňoval v rozpore s hmotným právom.

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa Smernice Rady 93/13/EHS vrátane článku 7 ods. 1.

K odvolacím námietkam žalobcu je potrebné uviesť, že na právnu úpravu vyplývajúcu z ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 01.01.2015 prihliadať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01.01.2015, teda v dobe, keď v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania. Zákon č. 353/2014 Zb. účinný od 01.01.2015 neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia, a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity. Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak, je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne platnej

zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takom prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti. Oznámenie o vstupe predstavuje procesný úkon vedľajšieho účastníka, ktorým oznamuje svoj vstup do konania, a preto na takýto procesný úkon vedľajšieho účastníka sa musí vzťahovať právna úprava obsiahnutá v § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014.

Za situácie, že správna je aj výška trov konania priznávaná vedľajšiemu účastníkovi, ktoré pozostávajú z odmeny právneho zástupcu za poskytnutú právnu pomoc, odvolací súd poukazujúc na uvádzané dôvody rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov, žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.